

Dansk kommunistleder fikk millioner fra Moskva?

MOSKVA: Lederne i det danske kommunistparti tok år etter år imot mange millioner i bidrag fra det sovjetiske kommunistpartiet. Lenge ble pengene overlevert på hemmelige, nattlige møter i København. Senere fikk partilederne selv utbetalt kontanter på den sovjetiske ambassade, skrev den russiske nasjonalforsamlings avis Rossiya tirsdag.

THOMAS HAMBERG/NTB

Nå spør man seg i Moskva om pengene virkelig fant veien til den danske partikassen, eller om de havnet i partiledernes egne lommer. Den siste utbetalingen fant sted så sent som i mai i fjor, da den daværende partilederen Ole Sohn kvitterte ut nærmere en million kroner.

Aleksander Jevlatsjev i Rossijas redaksjonsledelse avslørte i oktober at det sovjetiske kommunistparti i all hemmelighet hvert år betalte enorme summer til kommunistpartier rundt om i verden, også det danske. Disse opplysningene blir nå bekreftet i et intervju med Mikhail Ljubimov. Han var på 1960-tallet KGBs andremann i Danmark og fra

1976 til 1980 KGB-sjef ved ambassaden i København.

«Tobakk»

Ljubimov, som nå livnærer seg som skribent, forteller at han personlig overleverte store summer til partiformennene Knud Jespersen og Jørgen Jensen. Begge disse er nå døde. Ved tredje avdeling i KGBs første

hoveddirektorat, som styrte pengestrømmen til Storbritannia og Skandinavia, gikk slike bidrag under kodenavnet «tobakk».

— Et oppdrag begynte alltid med at noen ringte fra sentralkomiteens internasjonale avdeling og ba om at vi måtte komme og hente tobakk. «Tobakken» var i virkeligheten små sekker med kontanter. Pengene ble for det meste sendt med diplomatpost,

men iblant også med kurer. Jeg har selv ført ut 30.000 dollar til vesten, sier Ljubimov.

Hans beskrivelse av hvordan pengene ble overlevert i Danmark kunne vært hentet fra en agentroman. — Forestill dere dette: Det er natt. Jeg kjører i bilen min ... passerer skoger ... og kommer plutselig frem til en annen bil med den danske partilederen. Da tenkte jeg: Herregud, i skogen, i mørket ... og når som helst kan en politibil dukke opp.

Nye ruiner

Da Ljubimov i 1976 ble KGB-sjef ved ambassaden endret han rutine. — Den danske kontraspionasjen visste om vår virksomhet. Derfor kunne partilederen like godt hente pengene direkte ved ambassaden. Det skjedde på mitt kontor eller ambassaderens, som var beskyttet (mot avlytning). Vi drakk et glass whisky, og så overleverte jeg hans «stipendium». Han ga meg en kvittering og ba meg drikke et glass til for «den proletære internasjonalsmen».

Aleksander Jevlatsjev hevdet i artikkelen at det sovjetiske kommunistparti fortsatte med sine utbetalinger helt til i fjor. Politbyrået ga ordre til utbetalingene i en resolusjon, med nummeret NP 183/15 og datert 24. mars 1990. — Den siste kvitteringen ble undertegnet av Ole Sohn i mai 1990 og gjelder en utbetaling av 980.770 kroner, skriver Jevlatsjev.

Hans klider er de nylig åpnete sovjetiske partarkivene. Disse ble beslaglagt da partiet ble oppløst etter kuppforsøket i august i år. Ole Sohn har tidligere benektet at han har tatt imot kontanter fra Sovjetunionen som bidrag til det danske partiets virksomhet. Han har innrømmet at parti fikk hjelp av mer marginal art, som for eksempel trykkerijenerer.

I egne lommer?

Den tidligere KGB-mannen Ljubimov tror heller ikke at mye av pengene fra Moskva virkelig havnet i mottakerpartienes kasser. — Jeg er absolutt sikker på at pengene ganske enkelt ble brukt av de utenlandske partilederne til deres personlige utgifter. At de nå nekter for å ha tatt imot pengene skyldes ikke bare at enkelte lands lover forbyr partistøtte fra utlandet, sier han.

To ganger slo Ljubimov alarm i Moskva om sine mistanker, men dette førte ikke til noe. Det overrasket ham ikke. — Disse menneskene hadde sine egne paller der de spilte sine spill, sier Ljubimov, som legger til at egne bitre erfaringer fra KGB lærte ham å ikke stille for mange spørsmål.